

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 25Co/149/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2716202374
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 10. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martina Valentová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2018:2716202374.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Martina Valentová a sudkýň: JUDr. Ľubica Spálová a Mgr. Lucia Mizerová, v právnej veci žalobkyne: M. Y. O., nar. X.X.XXXX, adresa F. XX, zastúpenej advokátom: JUDr. Ján Pekar, so sídlom Skalica, Potočná 191/39, proti žalovanému: Pohotovosť, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, o určenie neprijateľnosti a neplatnosti zmluvnej podmienky a právneho úkonu, o zaplatenie 906,75 Eur s príslušenstvom, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Skalica č.k. 7C/132/2016-94 zo dňa 23.5.2017 - vo vyhovujúcej časti, včítane závislého výroku o trovách konania, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej vyhovujúcej časti, včítane závislého výroku o trovách konania **p o t v r d z u j e .**

II. Žalobkyni **p r i z n á v a** nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom prvoinstančný súd prvou výrokovou vetou určil, že zmluvná podmienka obsiahnutá v zmluve o úvere č. 206000198 zo dňa 18.5.2011 v bode 4. časť Všeobecné podmienky poskytnutia úveru v znení: „V prípade, ak bude dlžník v omeškaní s niektorou splátkou sedem dní a viac, je povinný túto omeškanú splátku uhradiť do rúk mandátára v hotovosti spolu so zmluvnou pokutou 15 Eur za každý jeden prípad omeškania,“ je neplatná. Druhou výrokovou vetou určil, že zmluvná podmienka obsiahnutá v zmluve o úvere č. 206000198 zo dňa 18.5.2011 v bode 5. časť Všeobecné podmienky poskytnutia úveru v znení: „Dlžník s veriteľom uzatvára súčasne Dohodu o zrážkach zo mzdy a iných príjmov ako formu zabezpečenia uspokojenia pohľadávky veriteľa, ktorej účinnosť je podmienená neuhradením štyroch po sebe idúcich splátok, keď nastáva splatnosť celého dlhu,“ je neplatná. Treťou výrokovou vetou určil, že zmluvná podmienka obsiahnutá v zmluve o úvere č. 206000198 zo dňa 18.5.2011 v bode 6. časť Všeobecné podmienky poskytnutia úveru v znení: „Dlžník je povinný v prípade porušenia svojich zmluvných povinností uhradiť veriteľovi zmluvnú pokutu vo výške 312 EUR, ktorá je určená na úhradu všetkých nákladov vynaložených veriteľom v súvislosti s vykonávaním úkonov smerujúcich k zabezpečeniu dlhu dlžníka,“ je neplatná. Štvrtou výrokovou vetou určil, že zmluvná podmienka obsiahnutá v zmluve o úvere č. 206000198 zo dňa 18.5.2011 v bode 13. časť Všeobecné podmienky poskytnutia úveru v znení: „Dohoda o vyplnení zmeniek: Na zabezpečenie peňažného záväzku dlžníka ako vystaviteľa zmeniek (ďalej aj ako „vystaviteľ“) vyplývajúceho z tejto úverovej zmluvy voči veriteľovi ako remitentovi (ďalej aj ako „remitent“) vystavil vystaviteľ dve zmenky, v ktorých nie sú vyplnené zmenková suma a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy. Ručiteľ je z takto vystavených zmeniek zaviazaný ako zmenkový ručiteľ. Remitent má právo uplatniť si celý svoj peňažný nárok vyplnením ktorejkoľvek zmenky. Zmluvné strany a ručiteľ sa dohodli, že zmenkovú sumu vyplní na prvej zo zmeniek remitent najskôr v deň, kedy sa v zmysle bodu 4 týchto podmienok stane celý dlh splatný okamžite, t.j. keď dlžník neuhradí včas štyri po sebe idúce splátky, prípadne

uhradí len časti splátok, alebo neuhradí včas poslednú splátku, alebo časť poslednej splátky. Zmenková suma bude pozostávať zo sumy všetkých peňažných nárokov veriteľa voči dlžníkovi, ktoré veriteľovi vzniknú ku dňu vyplnenia prvej zo zmeniek. Dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy vyplní na prvej zo zmeniek remitent tak, že ním bude deň, kedy sa v zmysle bodu 4 týchto podmienok stal splatný celý dlh. Zmluvné strany a ručiteľ sa dohodli, že Remitent je oprávnený vyplniť druhú nevyplnenú zmenku v prípade, ak zmenka, ktorá bola vyplnená ako prvá, bola zničená alebo stratená, a to tak, že zmenková suma bude pozostávať zo sumy všetkých peňažných nárokov, ktoré veriteľovi vzniknú ku dňu vyplnenia druhej zo zmeniek. Dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy vyplní na druhej zo zmeniek remitent tak, že ním bude deň, kedy sa v zmysle bodu 4 týchto podmienok stal splatný celý dlh. Zmluvné strany sa dohodli, že takto vyplnená zmenka bude predstavovať samostatný zmenkový nárok veriteľa voči dlžníkovi a ručiteľovi,“ je neplatná. Piatou výrokovou vetou určil, že rozhodcovská doložka obsiahnutá v rozhodcovskej zmluve uzatvorenej medzi spoločnosťou POHOTOVOSŤ, s.r.o., IČO: 35 807 598, sídlo: Pribinova 25, 811 09 Bratislava a dlžníkom M. Y. O., nar. X.X.XXXX, bytom F. XX, zo dňa 18.5.2011, v čl. II v znení: „Všetky spory, ktoré vzniknú zo zmluvy o úvere č. 206000198 uzatvorenej dňa 18.05.2011 vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, ako aj spory, ktoré vzniknú z dohody o vyplnení zmeniek zabezpečujúcej uvedenú úverovú zmluvu a uplatnenia práv z takto vyplnenej zmenky, vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, budú riešené: a) pred Stálym rozhodcovským súdom, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na Stálom rozhodcovskom súde, rozhodcovské konanie bude vedené podľa vnútorných predpisov Stáleho rozhodcovského súdu, a to jedným rozhodcom ustanoveným podľa vnútorných predpisov Stáleho rozhodcovského súdu, b) pred príslušným súdom Slovenskej republiky, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na súde podľa príslušného právneho predpisu (zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok,“ je neprijateľná zmluvná podmienka a je neplatná. Šiestou výrokovou vetou uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 906,75 Eur do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Siedmou výrokovou vetou rozhodol, že vo zvyšku súd žalobu zamietá. Následnou vetou priznal žalobkyni nárok na náhradu trov konania 100 %. Tiež vyslovil, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozsudku a napokon žalovaného zaviazal k povinnosti zaplatiť súdny poplatok za žalobu v sume 153,50 Eur na účet: X. XXXX XXXX XXXX XXXX X. F. a.s., F. I. X, W. W., a to do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

2. Rozhodnutie súd odôvodnil hmotnoprávne aplikáciou § 298 ods. 1, § 137 písm. c), § 255 ods. 1, § 262 ods. 1, 2, § 263 ods. 1 Civilného sporového poriadku, § 3 ods. 3, § 5 ods. 1, § 7 ods. 1, § 8 ods. 1 písm. d) zákona č. 250/2007 o ochrane spotrebiteľa, čl. 6 ods. 1, čl. 3 b. 1, ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS, § 2 ods. 2, § 3 ods. 1, § 34, § 37 ods. 1, § 39, § 41, § 44 ods. 2, § 46 ods. 2, § 551 ods. 1, § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 1 písm. a), h), k), ods. 5, § 54 ods. 1, 2, § 489, § 451 ods. 1, 2, § 456, § 458 ods. 1 Občianskeho zákonníka, § 9 ods. 1, ods. 2 písm. k), § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch.

3. Súd prvej inštancie vychádzal zo skutkových zistení, podľa ktorých žalobkyňa ako dlžník podpísala s žalovaným dňa 18.5.2011 rozhodcovskú zmluvu podľa § 3 a nasl. zákona č. 244/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov. Zmluva je predtlačeným vzorom, jednoliatym textom, do ktorého boli dopísané len údaje: meno, priezvisko a bydlisko žalobkyne, jej rodné číslo, číslo zmluvy a dátum jej uzavretia, dátum podpisov. V čl. III zmluvy je uvedené, že zmluvné strany vylučujú zrušenie rozhodnutia Stáleho rozhodcovského súdu v rámci obnovy konania podľa OSP. V čl. II zmluvy je uvedené, že: „Všetky spory, ktoré vzniknú zo zmluvy o úvere č. 206000198 uzatvorenej dňa 18.5.2011 vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, ako aj spory, ktoré vzniknú z dohody o vyplnení zmeniek zabezpečujúcej uvedenú úverovú zmluvu a uplatnenia práv z takto vyplnenej zmenky, vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, budú riešené: a) pred Stálym rozhodcovským súdom, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na Stálom rozhodcovskom súde, rozhodcovské konanie bude vedené podľa vnútorných predpisov Stáleho rozhodcovského súdu, a to jedným rozhodcom ustanoveným podľa vnútorných predpisov Stáleho rozhodcovského súdu, b) pred príslušným súdom Slovenskej republiky, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na súde podľa príslušného právneho predpisu (zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok.“ Súdu bola predložená tiež kópia zmenky č. 206000198 (číslo sa zhoduje s číslom úverovej zmluvy), v ktorej je uvedené miesto vystavenia zmenky (Skalica, dátum jej vystavenia (18.5.2011). ďalej je v zmenke uvedená zmenková suma 1.044,18 Eur a zmenkový úrok denne 0,25 % od 4.12.2011. Ako vystaviteľ zmenky je uvedená žalobkyňa, ktorá zmenku i podpísala. Zo správy stáleho rozhodcovského súdu Slovenská rozhodcovská a.s. a doloženého rozhodcovského rozsudku vyplýva, že tento súd vydal rozsudok č. k. SR 03013/12 z 25.7.2012 na základe návrhu žalovaného dožadujúceho sa zaplata zmenkovej sumy 1044,18 Eur s príslušenstvom. K návrhu v rozhodcovskom konaní žalovaný doložil zmenku z 18.5.2011. (ide o zmenku už špecifikovanú v bode 18. odôvodnenia

tohto rozsudku). V predmetnom rozsudku bola žalobkyni uložená povinnosť zaplatiť 1044,18 Eur s zmenkovým úrokom 0,25 % denne z tejto sumy , zákonný úrok 6% ročne z tejto sumy ako aj trovy konania. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 20.8.2012. Predmetom konania je 1/ určiť, že sú neprijateľné a neplatné zmluvné podmienky ako sú citované v bodoch I. až V. výroku rozsudku; 2/ uloženie povinnosti žalovanému zaplatiť sumu 906,75 Eur z titulu bezdôvodného obohatenia.

4. Prvoinštančný súd pri posudzovaní žaloby na určenie neplatnosti a neprijateľnosti právnych úkonov vychádzal z toho, že žalobkyňa má na takomto určení daný naliehavý právny záujem s odkazom na § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Vo všeobecnosti platí, že spotrebiteľ sa môže domáhať ochrany svojho práva proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany proti porušiteľovi na súde. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav. Osoba, ktorá na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, koho porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi je spôsobilé prívodiť ujmu spotrebiteľovi.

5. Súd prvej inštancie ďalej dôvodil, že v čase uzavretia úverovej zmluvy už bolo v Občianskom zákonníku zakomponované aj ustanovenie § 53 ods. 4 písm. r/, podľa ktorého za neprijateľnú podmienku uvedenú v spotrebiteľskej zmluve sa považujú ustanovenia, ktoré vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní. Keďže potom v danom prípade zmluvné podmienky boli vopred pripravené a nebolo možné meniť ich obsah, nemôže ísť o individuálne vyjednanú zmluvnú podmienku, pričom aj zmluvná podmienka, podľa ktorej má spotrebiteľ možnosť výberu medzi rozhodcovským a štátnym súdom, ale ak by podľa takejto podmienky podľa takejto doložky začalo rozhodcovské konanie na návrh dodávateľa a spotrebiteľ by sa mu musel podrobiť, predstavuje zmluvnú podmienku, ktorá nebola individuálne vyjednaná. Podľa súdu aj v takomto prípade ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku, keďže spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa. Dôvod neplatnosti rozhodcovskej doložky súd vidí aj v tom, že rozhodcovský súd si vybral sám žalovaný. V tejto súvislosti možno poukázať na záver Ústavného súdu ČR sp. zn. IV.ÚS 2735/11 zo dňa 3.4.2012. Podľa neho právo na zákonného sudcu zaručené v čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd sa primerane vzťahuje aj na rozhodcovské konanie. Ak sa výber rozhodcu neurčil podľa transparentných pravidiel, nemôže byť akceptovateľný ani výsledok tohto rozhodovania. Súd tak dospel k záveru o neplatnosti rozhodcovskej zmluvy, čoho dôsledkom je nedostatok právomoci rozhodcovského súdu na prejednanie žaloby žalovaného, čo spôsobuje materiálnu nevykonateľnosť rozhodcovského rozsudku a teda jeho nezáväznosť. Preto prekážka res iudicata v danom prípade nie je daná a námietka žalovaného v tomto smere je nedôvodná.

6. Súd prvej inštancie ďalej posudzoval, či medzi žalobkyňou ako dlžníkom a žalovanou ako veriteľom bol uzatvorený občianskoprávny vzťah alebo obchodnoprávny vzťah, lebo zmluva bola uzatváraná s fyzickou osobou ako spotrebiteľom. Žalovaný v danej veci vystupuje ako podnikateľ, ktorý koná v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti a žalobkyňa ako spotrebiteľ, ktorá nemá postavenie podnikateľa, a ktorá nemohla ovplyvniť podstatný obsah zmluvy a ani obsah všeobecných obchodných podmienok k zmluve. Bolo potrebné sa vyporiadať s tvrdením žalovaného, že žalobkyňa nemá status spotrebiteľky, že nejde o spotrebiteľskú zmluvu. Žalobkyňa v súvislosti s vymedzeným účelom čerpania úveru (výkon povolania)v úverovej zmluve a v dodatku k zmluve.. podpísanom v ten istý deň ako zmluva /uviedla. Že zástupca žalovaného sám vypísal / úverovú zmluvu, začiatok účelu úveru „výkon povolania“ odôvodnil praxou bežnou pre získanie úveru. Ďalej uviedla, že žalovaný jej dal podpísať viaceré listiny súvisiace s úverom bez ďalšieho vysvetlenia, pritom sama nemá vedomosť o podpisovaní ani osobitnej dohody s určením, že úver použije na nákup technických zariadení za účelom výkonu povolania. Žalobkyňa nie len odôvodnila, ale i preukázala, že v čase čerpania úveru v roku 2011 bol manžel nezamestnaný a ona na predĺženej rodičovskej dovolenke poberajúc len rodičovský príspevok. Žalobkyňa je vyučená predavačka bez maturity. Na základe týchto skutočností si súd ustálil, že žalobkyňa si úver nečerpala na výkon povolania, keďže ani zamestnaná nebola v pracovnom pomere, obdobnom pracovnom vzťahu, nepodnikala. Z jej vyjadrení si súd ustálil, že úver vo výške 300,- Eur mal slúžiť jej a jej rodine na finančné preklenutie istého obdobia, než si manžel nájde prácu. Na základe týchto myšlienkových pochodov si súd ustálil, že spotrebiteľský úver jej bol poskytnutý na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania. Súd dospel k záveru, že v tomto prípade bola uzatvorená formulárová spotrebiteľská zmluva dňa 18.5.2011, v ktorej má žalobkyňa s poukazom na § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka bez akýchkoľvek pochybností status spotrebiteľa. Keďže žalobkyni

ako dlžníčke bol úver poskytnutý jednorázovo vo výške 300,- Eur, súd si predmetnú zmluvu vyhodnotil ako zmluvu o spotrebiteľskom úvere, ktorú je nevyhnutné posudzovať podľa zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy bez ohľadu na to, že predmetná zmluva je tzv. absolútny obchod.

7. Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že žalobkyňa sa domáhala určenia neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy obsiahnutej v bode 5. časti Všeobecných podmienok poskytnutia úveru. Dohoda o zrážkach zo mzdy predstavuje zabezpečovací prostriedok peňažnej pohľadávky, ktorú uzatvára veriteľ s dlžníkom. Pre takúto dohodu platia všeobecné ustanovenia o právnych úkonoch (§ 34 a nasl. Občianskeho zákonníka). Dohoda musí obsahovať označenie pohľadávky, o uspokojenie ktorej ide a výšku dohodnutých zrážok. Uvedené náležitosti predmetná dohoda o zrážkach zo mzdy neobsahovala. Dohoda o zrážkach zo mzdy neobsahovala predovšetkým výšku pohľadávky, ktorá má byť zabezpečená („spoločnosť bude mať - má voči dlžníčke pohľadávku, ktorá vznikne“). Vymedzenie zabezpečovanej pohľadávky je neurčité a teda neplatné podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Podľa súdu predmetná dohoda o zrážkach zo mzdy tiež predstavuje formulárovú zmluvu, ktorá nebola individuálne dojednaná. Svojím obsahom spôsobuje značnú nerovnováhu v zmluvnom postavení strán v neprospech spotrebiteľa, teda žalobkyne. V tomto konkrétnom prípade bola dohoda dokonca súčasťou jednoliateho textu (s veľmi malými písmenkami) všeobecných podmienok a nebola individuálne dohodnutá. Táto skutočnosť vyplýva už aj z tvrdenia žalovaného, podľa ktorého žalobkyňa dohodu o zrážkach zo mzdy nedoložila. Teda pokiaľ by žalovaný mal vedomosť o uzatvorenej dohode o zrážkach zo mzdy, vedel by o jej existencii v všeobecných podmienkach a netvrdil by neunesenie dôkazného bremena žalobkyňou. V dohode o zrážkach zo mzdy absentovala výška splátok (rozsahu v akom má byť naplnená uhradzovacia funkcia zabezpečovacieho inštitútu zrážok zo mzdy).

8. Pokiaľ ide o určenie neúčinnosti a neplatnosti zmluvnej podmienky v bode 13. časti všeobecné podmienky ohľadom Dohody o vyplnení zmienek, súd prvej inštancie i v danom prípade vychádzal z toho, že tu ide o predtlačný nafabrikovaný vzor bez možnosti pre spotrebiteľa, aby prejavil vôľu, či vôbec s takýmto ustanovením súhlasí. Bez ohľadu na intenzitu dôsledkov plynúcich z takejto dohody nie sú ani len v texte zvýraznené. Súd dospel k záveru, že predmetná dohoda písaná dokonca tak malým (ťažko voľným okom čitateľným písmom) nebola individuálne dohodnutá a teda ako taká je absolútne neplatná. Žalobkyňa preukázala naliehavý právny záujem aj pri tomto určení, lebo preukázateľne sa žalovaný domáhal plnenia zo zmeny v rámci rozhodcovského konania, kde aj zmenku vystavenú dňa 18.5.2011 predložil. Žalobkyňa ďalej žiadala vyhlásiť za neprijateľnú a neplatnú zmluvnú podmienku obsiahnutú v bode 4 a bode 6 časti Všeobecných podmienok poskytnutia úveru. V tomto prípade sa podmienky týkajú zmluvnej pokuty 15,- Eur za každý jeden prípad omeškania (bod 4) a zmluvnej pokuty v sume 312,- Eur (bod 6). Súd prihliadal na to, že popri sankciách majetkovej povahy ustanovené v Občianskom zákonníku (úroky alebo poplatok z omeškania) sa môže zabezpečenie záväzkov uskutočniť aj špeciálnymi zabezpečovacími prostriedkami, ktoré sa v konkrétnom prípade môžu použiť za účelom dosiahnutia väčšej istoty, že právo veriteľa bude uspokojené. Kým právne sankcie, ktoré postihujú dlžníka pre nesplnenie dlhu, nastávajú zo zákona (ako je v tomto prípade úrok z omeškania) sú všeobecnej povahy, k vzniku špeciálnych zabezpečovacích právnych prostriedkov je potrebný právny úkon. Pri skúmaní uplatneného nároku na zmluvnú pokutu si súd vychádzajúc z § 544 ods. 2 Občianskeho zákonníka ustálil, že medzi účastníkmi nebola platne dohodnutá zmluvná pokuta, lebo nebola dohodnutá písomne a žalovaná ju osobitne nepodpísala. Zmluvné pokuty uvádzané v bodoch 4 a 6 súd kvalifikuje len ako návrh a nie zmluvu o zmluvnej pokute, lebo ju žalobkyňa osobitne nepodpísala. Pokiaľ by ju podpísala, došlo by z jej strany k prijatiu návrhu a bola by platne uzatvorená zmluva o zmluvnej pokute, každej jednej. Odvolávanie sa žalovaného na to, že na prvej strane je odkaz, že neoddeliteľnou súčasťou zmluvy sú všeobecné podmienky súd v súvislosti s presne už napísanými výškami zmluvných pokút (bez možnosti zásahu do výšky) súd hodnotí ako nekalú obchodnú praktiku. Keďže súd vyhodnotil obe zmluvné podmienky aj ako nie individuálne dohodnuté, tým pádom za absolútne neplatné, nebolo možné ani modifikovať ich výšku.

9. Prvoinštančný súd napokon ustálil, že v zmluve o úvere z 18.5.2011 neboli v zmysle § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z. z. jasne a určite vymedzené: výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Bola uvedená len výška mesačnej splátky 50,- Eur bez konkrétneho vymedzenia, aká časť sumy pripadá na istinu, aká na úroky a iné poplatky. Takýmto postupom sa obchádzali jednotlivé ustanovenia zákona č. 129/2010 Z. z. a to 9 ods. 2 písm. k), podľa ktorých zmluva musí obsahovať výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Nakoľko v zmluve nebola splnená základná

náležitost' podľa § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z. z., podľa ktorých zmluva musí obsahovať výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, teda rozčlenením jednotlivých čiastok, nie len výšku splátok, súd považoval úver za bezúročný a bez poplatkov podľa § 11 ods. 1 písm. a) zákona č. 129/2010 Z. z. Žalobkyňa preukázateľne reálne vyčerpala pri sumu 300,- Eur a uhradila pri tejto zmluve k dňu podania žaloby celkovo sumu 620,40 Eur (300,- Eur +320,40 Eur). Následne žalobkyňa zaplatila v období od mája 2016 do januára 2017 celkovo v sume 586,35 Eur. Nakoľko súd prihliadal na spotrebiteľskú zmluvu na bezúročný a bez poplatkov, žalobkyňa bola povinná zaplatiť reálne vyčerpanú sumu 300,- Eur, ale celkovo zaplatila 1206,75 Eur (300,- Eur + 320,40 Eur + 586,35 Eur). Žalobkyňa zaplatila podstatne vyššiu sumu než vyčerpala, konkrétne 906,75 Eur, titulom bezdôvodného obohatenia požiadala o vydanie tejto sumy, v ktorej časti jej súd aj vyhovel.

10. Súd prvej inštancie potom zamietol žalobu vo zvyšku, ktorý predstavuje určenie neúčinnosti zmluvných podmienok obsiahnutých v bode 4.,5.,6.,13 časti Všeobecnej podmienky poskytnutia úveru. Zamietnutie žaloby v takomto rozsahu súd hodnotí ako zamietnutie v nepatrnej miere nemajúci vplyv na výšku náhrady trov konania.

11. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania súd prvej inštancie vychádzal z § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku a úspešnej žalobkyni v konaní priznal plnú náhradu trov konania 100 %. Zamietnutie žaloby v časti vyhlásenia neúčinnosti zmluvných podmienok špecifikovaných v ods. I. až IV. petitu rozsudku súd vyhodnotil za neúspech len v nepatrnej časti, ktorý neovplyvnil percentuálne vyobrazenie úspechu žalobkyne. Po právoplatnosti tohto rozhodnutia súd prvej inštancie v zmysle § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku rozhodne o výške náhrady trov konania.

12. Podľa § 4 ods. 2 písm. za) Zákona o súdnych poplatkoch je žalobkyňa ako spotrebiteľ domáhajúci sa ochrany svojho práva podľa osobitného predpisu oslobodená od platenia súdnych poplatkov. Súd návrhu žalobkyne vyhovel v rozsahu 100 %, preto v zmysle § 2 ods. 2 Zákona o súdnych poplatkoch uložil povinnosť žalovanému zaplatiť súdny poplatok za žalobný návrh v sume 153,50 Eur.

13. Proti tomuto rozsudku, v jeho vyhovujúcej časti, podal odvolanie žalovaný, ktorým žiadal odvolací súd, aby napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie a priznal mu náhradu trov konania, ktoré mu vznikli vrátane trov odvolacieho konania, a ktoré odôvodnil s poukazom na § 365 ods. 1 písm. d), f) a h) Civilného sporového poriadku. Ako prvé namietal, že odôvodnenie rozhodnutia nespĺňa zákonom stanovené podmienky. Povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdu. Porušením uvedeného práva účastníka na strane jednej a povinnosti súdu na strane druhej sa účastníkovi konania odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ďalej namietal, že zmluva o úvere bola uzavretá podľa § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka, výslovne je v nej uvedený účel - povolenie a má tak povahu absolútneho obchodu. Aplikácia právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa, nie je možná, nakoľko právne vzťahy medzi žalobkyňou a ním, s prihliadnutím na charakter zmluvy, nespádajú pod spotrebiteľskú právnu úpravu. Žalobkyňa v zmluve a jej dodatku výslovne prehlásila, že finančné prostriedky sú jej poskytnuté na účely výkonu povolania. Zdôrazňuje, že žalobkyňa nemá právne postavenie spotrebiteľa a zmluva sa uzatvorila podľa § 497 a nasl. Obchodného zákonníka, na ktorý právny predpis zmluva aj výslovne odkazuje. Z definície spotrebiteľa tiež vyplýva, že z hľadiska určenia jeho statusu je rozhodnutie na aký účel bol spotrebiteľský úver poskytnutý, a teda nie na aký účel boli poskytnuté peňažné prostriedky dlžníkom následne použité. Ak bol teda úver výlučne na základe vyhlásenia dlžníka poskytnutý na účel povolania, nepôjde o spotrebiteľský úver. V prípade jeho postavenia tak treba prihliadať na jeho dobrú vieru, s ktorou do právneho vzťahu so žalobkyňou vstupoval. K administratívne poplatku žalovaný uviedol, že slovenské právo a slovenský zákonodarca poplatok za spracovanie zmluvy nielenže pripúšťa, ale aj výslovne uvádza. Zopakoval, že v čase uzavretia zmluvy o úvere neexistoval a nebol účinným žiaden všeobecne záväzný právny predpis, podľa ktorého by bola stanovená maximálna prípustná výška úrokov za poskytnutie peňažných prostriedkov. Možno teda vychádzať iba z ustanovenia § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka <., podľa ktorého, ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Navyše žalobca sa opiera o úrokovú sadzbu stanovenú pre banky, ktorá je, samozrejme, nižšia. Správne by mal prihliadať na úrokovú sadzbu stanovenú spoločne pre banky a ďalej nebankové, leasingové a iné spoločnosti, pod ktoré spadá aj žalovaný. Navyiac prevýšenie takejto odplaty je možné

a zákon zakazuje len také prevýšenie, ktoré má charakter prevýšenia podstatného. Podľa odvolateľa ďalej v danom prípade prejednaním vecí pred rozhodcovským súdom došlo k neodstrániteľnej prekážke konania res iudicata. Podľa neho je nepochybné, že rozhodcovská zmluva dohodnutá medzi ním a žalobkyňou je tzv. nevýhradnou rozhodcovskou zmluvou, pretože umožňuje každej zmluvnej strane domáhať sa ochrany svojich práv buď prostredníctvom rozhodcovského alebo súdneho konania. Už z tohto pohľadu sa od žalobkyne nevyžaduje, aby spory riešila výlučne v rozhodcovskom konaní. Aj podľa odbornej literatúry taká rozhodcovská doložka v spotrebiteľskej zmluve, ktorá je pre spotrebiteľa nevýhradná, t. j. dáva mu možnosť vždy sa pred podaním žaloby proti dodávateľovi rozhodnúť, či ju podá na všeobecnom alebo rozhodcovskom súde, nemôže byť dotknutá ust. § 53 ods.4 písm. r) <Občianskeho zákonníka, pretože žalobkyňa má právo sa slobodne rozhodnúť, na ktorom orgáne svoje právo uplatní. Platnosť právneho úkonu navyše treba hodnotiť v čase jeho uzavretia a bez hypotetického zvažovania okolností, ktoré môžu, ale nemusia nastať po jeho uzavretí. Odvolateľ tiež namieta, že pokiaľ by zo strany spotrebiteľa došlo po uzavretí zmluvy k protiprávnemu konaniu, bude to dodávateľ, ktorý bude nútený obrátiť sa so žiadosťou o právnu ochranu na príslušný orgán a voliť medzi rozhodcovským a súdnym konaním, pretože vo vzťahu k nemu nebude uzavretá rozhodcovská doložka alebo priamo na rozhodcovský orgán, pretože vo vzťahu k nemu bude rozhodcovská doložka výhradná, právne neobstojí. Tieto následky upravuje príslušné procesné právo, a nie rozhodcovská doložka, pričom § 19 ZoRK upravuje podanie žaloby na rozhodcovský súd a má rovnaké právne účinky, ako keby bola podaná žaloba na súd. Takáto argumentácia by znamenala pre žalovaného úplné znemožnenie využitia rozhodcovského konania, čo zákonodarca pri koncipovaní § 53 ods.4 písm. r) <Občianskeho zákonníka nemal v úmysle. Rozhodcovské konanie, ktoré sa uskutočnilo, vychádzalo plne zo Zákona o rozhodcovskom konaní, ktorý arbitrabilitu spotrebiteľských sporov nevylučuje ani nezakazuje a vyplýva aj z právnej úpravy týkajúcej sa spotrebiteľských úverov. Rovnaký záver vyplýva aj zo znenia Smernice č. 2005/48/ES o spotrebiteľskom úvere a z jeho čl. 24 ods.1, ktorý zaväzuje členské štáty zabezpečiť primeraný a účinný postup na urovnávanie spotrebiteľských sporov, ktoré sa dotýkajú zmluvy o úvere. Prípustnosť rozhodcovského konania v spotrebiteľských sporoch vyplýva jednoznačne aj z odporúčania Komisie č. 98/257/ES o zásadách použiteľných na orgány zodpovedné za mimosúdne riešenie spotrebiteľských sporov a aj zo súdnej judikatúry a odbornej literatúry. Navyše v prípade rozhodcovskej zmluvy sa jedná o individuálne dojednanú zmluvnú podmienku, a to na samostatnom liste papiera, oddelene od samotnej zmluvy o úvere. S poukazom na § 17 ZoRK majú účastníci rozhodcovského konania v rozhodcovskom konaní rovnaké postavenie a každému z nich sa má poskytnúť rovnaká možnosť na uplatnenie jeho práv a na ich ochranu. Podľa jeho názoru nedošlo v rozhodcovskom konaní k porušeniu § 17 cit. zákona, ani k porušeniu zásady rovnosti účastníkov, čo vyplýva z odôvodnenia rozhodcovského rozsudku, ktorý žalobcovi v prejednávanej veci riadne doručil všetky písomnosti. Taktiež tvrdenie žalobkyne, že dohoda o vyplnení zmenky nemá čo hľadať v spotrebiteľských vzťahoch je neodôvodnené a nepravdivé. Zmenka je totiž cenným papierom, a nie je spotrebiteľskou zmluvou, a teda vzťahy zo zmenky nemôžu byť spotrebiteľské. Odvolateľ tiež poukázal na to, že žalobkyňa na určení bezúročnosti a bezpoplatkovosti zmlúv nemá naliehavý právny záujem. Žalobkyňa zaťažuje v zmysle Civilného sporového poriadku preukázať, že na určení právneho vzťahu alebo práva v čase rozhodovania má naliehavý právny záujem. Žalovaný je tiež názoru, že zo zmluvy o úvere nenastala ani jedna z foriem bezdôvodného obohatenia, ktorú stanovuje zákon, preto razantne odmieta, že sa na úkor žalobkyne bezdôvodne obohatil. Odvolateľ pri podávaní odvolacích námietok súčasne poukazoval na rozsiahlu judikatúru súdov SR ale aj na judikatúru ESD.

14. Žalobkyňa odvolací návrh nepodala. K doručenému odvolaniu žalovaného predložila prostredníctvom právneho zástupcu písomné vyjadrenie, v ktorom navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil. Vyslovila názor, že Nie je možné súhlasiť s tvrdením žalovaného, že zmluvu nie je možné považovať za spotrebiteľskú. V konaní pred súdom prvej inštancie nepochybne preukázala, že nemala záujem uzatvoriť zmluvu o úvere za účelom výkonu povolania. O svojich tvrdeniach súdu predložila aj príslušné dôkazy. Je bežnou praxou žalovaného, že tento vyznačením účelu úveru na výkon povolania obchádza predpisy na ochranu spotrebiteľa tak, aby sa dostal spotrebiteľ do nevýhodnejšieho postavenia. Je to práve žalovaný, ktorý nesie dôkazné bremeno, ktoré však neuniesol a nepredložil žiadne dôkazy preukazujúce jeho tvrdenia o nespotebiteľskom charaktere zmluvy. Pokiaľ aj poukazuje na uzatvorenie Dodatku k zmluve zo dňa 18.5.2001, išlo len o jeho účelový krok, aby si zlepšil svoje právne postavenie voči nej. Dňa 18.5.2011 bola medzi stranami uzatvorená zmluva o úvere. Je pritom nelogické, aby v ten istý deň pri tom istom rokovaní bol uzatvorený i dodatok k zmluve. Je preto zrejme, že žalovaný mal všetky listiny vopred pripravené tak, aby ich podpísala pri jednom rokovaní v čase jej zníženej pozornosti, navyše keď nevyhnutne potrebovala získať finančné prostriedky. Poukazuje tiež na

to, že novoty v odvolacom konaní je možné uplatniť len za splnenia podmienok v § 366 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok. V danom prípade nie sú teda podmienky splnené, preto odvolací súd ani nemôže prihliadať k žalovaným predloženej listine dodatok k zmluve o úvere. Súd sa pritom podrobne vysporiadal s odôvodnením právnej kvalifikácie a zisteniu skutkového stavu veci, keď dospel k záveru, že úver je spotrebiteľským. Taktiež rozhodcovská doložka nebola platne dojednaná a rozhodcovský súd tak nebol oprávnený prejednať spor medzi ňou a žalovaným. Rozhodcovský rozsudok sp. zn. SR 03013/12 je tak nutné posudzovať ako nulitný úkon, ktorý nemôže vyvolať žiadne právne účinky. Súd prvej inštancie sa podrobne vysporiadal s povahou rozhodcovskej doložky s tým, že dopĺňa už len to, že dôkazné bremeno o tom, či ide o individuálne dojednanú zmluvnú podmienku znáša žalovaný v zmysle § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Žalovaný dôkazné bremeno neunesol, z toho dôvodu je zrejmé, že v danom prípade nejde o individuálne zmluvné dojednanie. Rozhodcovská doložka tak, ako bola dojednaná, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa v tom smere, že žalovaný vopred určil rozhodcovský súd, ktorý bude vec prejednávať. K námietke žalovaného o posúdení dohody o vyplnení zmenky v celom rozsahu odkazuje na odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie. Taktiež nesúhlasí s tvrdením žalovaného, že nemá naliehavý právny záujem na určení neprijateľných zmluvných podmienok, keď tento jej vyplýva priamo zo zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, konkrétne z § 3 ods. 3. Tiež nie je pravdivé tvrdenie, že Civilný sporový poriadok nepripúšťa žalobu o určenie neprijateľných zmluvných podmienok. Tu odkazuje na § 298 Civilného sporového poriadku. Pokiaľ žalovaný tvrdí, že nedošlo ani k jednej z foriem bezdôvodného obohatenia, vzhľadom na jej argumentáciu, mal žalovaný právo len na vrátenie sumy, ktorú jej poskytol, t.j. len na vrátenie sumy 300,- Eur. Plnenie poskytnuté nad rámec tejto sumy predstavuje bezdôvodné obohatenie na úkor v prospech žalovaného, keďže tu došlo k plneniu bez právneho dôvodu.

15. Ďalšie vyjadrenia v odvolacom konaní podané neboli.

16. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku účinného od 1.7.2016 - ďalej len CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP, po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 365 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. d), f) a h) CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offo na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na verejnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP) a dospel k záveru, že odvolaniu nie je možné priznať úspech, keďže rozsudok súdu prvej inštancie je v napadnutom meritórnom výroku vecne správny, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie v zmysle § 387 ods. 1 a 2 CSP a to i včítane závislého výroku o trovách konania.

17. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu, s poukazom na dôvody odvolania uplatnené žalovaným, bolo posúdiť správnosť a zákonnosť záverov súdu prvej inštancie o nároku žalobkyne na určenie neprijateľnosti a neplatnosti rozhodcovskej doložky obsahujúcej v rozhodcovskej zmluve, určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy umiestnenej vo všeobecných podmienkach poskytnutia úveru k zmluve z 18.5.2011 (tu inak pri absencii odvolacích dôvodoch v odvolaní žalovaného, ktorý sa odvolal voči celému rozsudku - samozrejme v jeho vyhovujúcej časti), určenie neplatnosti dohody o vyplnení zmienok obsahujúcich vo všeobecných podmienkach poskytnutia úveru, neplatnosti citovaných zmluvných podmienok zo Všeobecných podmienok poskytnutia úveru Zmluvy o úvere zo dňa 18.5.2011 týkajúcich sa zmluvných pokút (bod 4., bod 6 VOP) a na vydanie bezdôvodného obohatenia v sume 906,75 Eur.

18. Vo vzťahu k prvotnej odvolacej námietke žalovaného týkajúcej sa riadneho odôvodnenia napadnutého rozsudku odvolací súd uvádza, že podľa § 220 ods. 2 CSP v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného úkonu použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný, aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal

a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry ESLP, podľa ktorej sa nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument.

19. Podľa odvolacieho súdu rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej vyhovujúcej časti veci samej je čo do žalovaným namietaného dôvodu odôvodnený riadne, v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 CSP. <. Súd prvej inštancie náležite vysvetlil, z akých dôvodov žalobe vyhovel, v odôvodnení svojho rozhodnutia reagoval na všetky podstatné námietky a tvrdenia žalovaného prednesené v konaní. Odvolací súdpoukazuje, že prvoinštančné rozhodnutie je aj v súlade s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd a aj v súlade s čl. 46 ods. 1 Ústavy SR. Za porušenie základného práva na spravodlivý súdny proces nemožno považovať to, že prvoinštančný súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv žalovaného.

20. Po vysporiadaní sa s odvolacou argumentáciou žalovaného založenou na nepreskúmateľnosti napadnutého rozsudku, ktorú odvolací súd nepovažoval za dôvodnú, môže konštatovať nasledovné:

21. Pretože odvolací súd preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav pokiaľ ide o preukázané skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie žalobkyňou uplatnených nárokov, okrem posúdenia chýbajúcej náležitosti zmluvy o úvere podľa § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z. z., čo ale neznamena, že zmluva obsahovala všetky požadované zákonné náležitosti, teda aj tie ďalšie, ktorých absencia tiež spôsobovala účinky bezúčinnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru a pretože v celom rozsahu v uvedenom zdieľa i jeho právne závery vo veci, pričom sa tu stotožňuje s odôvodnením rozhodnutia, s poukazom na § 387 ods. 2 CSP odvolací súd konštatuje správnosť týchto jeho dôvodov a odkazuje na správne a presvedčivé odôvodnenie písomného vyhotovenia preskúmaného rozsudku. Odvolací súd ani s prihliadnutím na odvolacie argumenty žalovaného nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov prvoinštančného súdu odchýliť a nemôže preto dať za pravdu odvolateľovi. Vzhľadom na to, že súd prvej inštancie sa v odôvodnení preskúmaného rozsudku vyčerpávajúcym spôsobom vysporiadal so všetkou relevantnou argumentáciou strán predostretou v spore, včítane pre vec zásadnou argumentáciou odvolateľa, odvolací súd už v podstate ani nemá čo podstatné k odôvodneniu prvoinštančného rozsudku uviesť (okrem odôvodnenia priznaného nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia).

22. Na zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie o nárokoch na určenie neplatnosti a neprijateľnosti žalovaných zmluvných podmienok vzhľadom na nastolené odvolacie námietky stručne dodáva nasledovné:

23. Odvolací súd, zhodne so súdom prvej inštancie má za to, že zmluva o úvere č. 206000198 uzatvorená dňa 18.5.2011 je spotrebiteľskou zmluvou v zmysle Občianskeho zákonníka (§ 52 a nasl.), nakoľko žalovaný vystupoval v postavení dodávateľa, keďže pri uzatváraní spotrebiteľskej zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a žalobkyňa je spotrebiteľ, keďže pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. V zmluve síce je uvedené, že úver je poskytnutý za účelom výkonu povolania, ako ale vyplýva z vykonaného dokazovania, žalobkyňa bola v čase uzatvorenia zmluvy a dlhodobo predtým na materskej dovolenke, jej manžel bol nezamestnaný a úver si brala na súkromné účely (podľa tvrdení na živobytie z dôvodu dočasne nepriaznivej finančnej situácii v rodine). V prípade pochybností, či ide o spotrebiteľskú zmluvu, má dôkazné bremeno na preukázanie nespotebiteľského charakteru zmluvy dodávateľ (t.j. veriteľ). Existujúce pochybnosti je potrebné odstrániť spôsobom známym pre dôkazné konanie, čo znamená, že aj nespotebiteľský charakter zmluvy musí byť preukázaný bezpečne - spôsobom nevzbudzujúcim odôvodnené pochybnosti. Bezpečným preukázaním nemôže byť len označenie účelu - výkon povolania, pričom absentuje odpoveď na otázku, aký konkrétny súvis s povolaním dlžníka vôbec uzavretie príslušnej zmluvy má. Tu pochybnosti neodstránil ani žalovaným predložený dodatok k zmluve, inak uzatvorený v ten istý deň ako zmluva samotná, čo už samé o seba vzbudzuje pochybnosti o účele úveru prezentovanom v zmluve. Tu je pritom súčasne potrebné vychádzať aj z interpretáčného ustanovenie § 54 Občianskeho zákonníka <., z ktorého vyplýva, že pri

pochybnostiach o obsahu zmluvy sa použije výklad priaznivejší pre spotrebiteľa. Dôkazné bremeno na preukázanie toho, že úver bol poskytnutý na výkon povolania alebo podnikania, je na žalovanom (ako veriteľovi). Žalovaný v konaní bezpečne nepreukázal, že úver poskytol žalobkyni na účel výkonu jej povolania žalobkyne. Vzhľadom na uvedené odvolací súd v zhode s názorom súdu prvej inštancie uzavrel, že zmluva o úvere je spotrebiteľskou zmluvou v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka <. a žalobkyni je dôvodné priznať postavenie spotrebiteľa. S ohľadom na uvedené zmluva o úvere zároveň predstavuje zmluvu o spotrebiteľskom úvere v zmysle zákona č. 129/2010 Z .z. o spotrebiteľských úveroch. Zmluvným dojednaním nie je možné vyňať zmluvu spod režimu právnych noriem zameraných na ochranu spotrebiteľa.

24. Tiež sa nie je možné stotožniť s tvrdením žalovaného o absencii naliehavého právneho záujmu žalobkyne na určení neprijateľnosti a neplatnosti zmluvnej podmienky v zmysle § 137 písm. c) CSP <. (do 30.6.2016 túto problematiku upravoval 80 písm. c) OSP). Odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že v danom prípade bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno vo vzťahu k preukázaniu naliehavého právneho záujmu nespočíva na žalobcovi, keďže tento vyplýva priamo zo zákona. Zo samotného zákonného ustanovenia § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka <. vyplýva právny záujem žalobcu ako spotrebiteľa na určení neplatnosti neprijateľnej zmluvnej podmienky, ktorá spôsobuje nerovnováhu v postavení účastníkov tohto konania a predmetnej spotrebiteľskej zmluvy. Preto táto odvolacia námietka nie je dôvodná.

25. Pritom platí, že členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok (článok 6 bod 1 Smernice Rady 93/13/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách). Spotrebiteľ má právo, aby jeho právne postavenie nebolo spochybňované existenciou neprijateľnej zmluvnej podmienky a v tomto slova zmysle nie je rozhodné, či dochádza aj k uplatneniu práv na plnenie vyplývajúcich z takejto neprijateľnej podmienky (posudzuje sa, či zmluvná podmienka je z objektívneho hľadiska spôsobilá negatívne zasiahnuť do práv spotrebiteľa), ako ani to, kedy sa spotrebiteľ domáha určenia zmluvnej podmienky za neprijateľnú.

26. Článok 4 VOP obsahuje dojednanie o zmluvných pokutách vo výške 15,- Eur za každý jeden prípad omeškania. Uvedené ustanovenie predstavuje neplatný právny úkon podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka <. pre jeho neurčitost', nakoľko nie je zrejmé, čo znamená pojem „každý jeden prípad omeškania“ preto omeškanie nie je definované v ustanovení určitým spôsobom. Následne nemožno posúdiť primeranosť výšky zmluvnej pokuty 15,- Eur za každý jeden prípad omeškania.

27. Článok 6 VOP obsahuje dojednanie o zmluvnej pokute vo výške 312,- Eur v prípade porušenia „svojich zmluvných povinností“ žalobkyne, ktoré ustanovenie odvolací súd považuje jednak za neurčitý právny úkon, keď nie je zrejmé ako konkrétne porušenie zmluvných povinností má byť sankcionované zmluvnou pokutou a výšku zmluvnej pokuty 312,- Eur súd vzhľadom k výške poskytnutého úveru považuje za neprimerane vysokú, dojednanú v rozpore s § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka. <. Ustanovenie v časti zmluvnej pokuty odvolací súd považuje za neprijateľné zmluvné dojednanie a z tohto titulu za neplatné.

28. Navyše obe ustanovenia sú neplatné aj pre nedodržanie písomnej formy, ktorú zákon pre dohodu o zmluvnej pokute vyžaduje, ako to správne uzavrel aj súd prvej inštancie. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje i na to, že ochranu spotrebiteľa možno podriadiť pod ústavný princíp rovnosti, ktorú možno ponímať ako rovnosť formálnu, ktorú má zabezpečiť zákonodarca pri tvorbe právneho poriadku alebo rovnosť faktickú, ktorá môže byť zabezpečená priamo zákonodarcom pri použití tzv. pozitívnej diskriminácie pri existencii faktickej nerovnosti alebo handicapu. Ale i tam, kde sa zákonodarca nevydal cestou vedomého zvýhodnenia slabšieho, aby dal prednosť rovnosti faktickej pred formálnou, ponecháva súdom, ktoré pozitívne právo aplikujú, priestor pre riešenie napätia medzi neúplnosťou písaného práva a povahou konkrétneho prípadu cestou aplikácie ústavných princípov v materiálnom poňatí právneho štátu. Východiskom ochrany spotrebiteľa je potom postulát, podľa ktorého sa spotrebiteľ ocitá vo fakticky nerovnom postavení s profesionálnym dodávateľom a to s ohľadom na okolnosti, za ktorých dochádza k záväzkovému vzťahu, s ohľadom na väčšiu profesionálnu skúsenosť predávajúceho, lepšiu znalosť práva a ľahšiu dostupnosť právnych služieb a konečne so zreteľom na možnosť stanovovať zmluvné podmienky jednostranne cestou formulárových zmlúv. Ústavný princíp

rovnosti sa premieta i do súkromného práva a prejavuje sa v súkromnoprávných vzťahoch. Doktrína rovnosti v súkromnoprávných vzťahoch vyžaduje, že súkromné právo garantuje každému čo najširšiu mieru možnosti slobodného konania, avšak práve preto, že ju garantuje každému, musí ju zároveň u niektorých obmedziť, aby bola zaručená všetkým. Zo stretu autonómie vôle a z idey rovnosti potom vyplýva ochrana slabšej zmluvnej strany a to s cieľom dosiahnutia vyváženej pozície, teda spravodlivosti, ekvity, či rovnováhy zúčastnených záujmov. Vo vzťahoch, v ktorých vystupujú strany, ktorých pozície sú značne nerovnovážne sa nemožno uspokojiť s tým, že obom stranám budú poskytnuté rovnaké právne prostriedky, teda formálna rovnosť, lebo v skutočnosti nerovnosť východísk prostriedkov spôsobuje i nerovnosť vo výsledku samotnom. Riešenie tejto situácie je v tom, že slabšej zmluvnej strane (typicky spotrebiteľovi) je priznaných viac práv a silnejšej zmluvnej strane (dodávateľovi) je uložených viac povinností. Účelom danej právnej úpravy je teda snaha o dosiahnutie skutočnej rovnováhy tým, že budú právne vyrovnané východiskové ekonomické informačné a iné rozdiely, ktoré medzi stranami panujú. Aby bola dosiahnutá rovnosť, je nutné nerovnosť východísk pozícií korigovať rovnako nerovnou úpravou práv a povinností. V pozitívnom práve sa potom ochrana spotrebiteľa premieta do podoby vyššej informačnej povinnosti dodávateľa, do práv spotrebiteľa odstúpiť od zmluvy, do podoby zákazu niektorých dojednaní v spotrebiteľských zmluvách, či do podoby príkazu v pochybnostiach o význame spotrebiteľských zmlúv vykladať ich pre spotrebiteľa najpriaznivejšie. Princíp autonómie vôle a princíp rovnosti je doplňovaný a korigovaný princípom ekvity či spravodlivosti. Keďže v spotrebiteľskom práve je dodávateľ vo fakticky výhodnejšom postavení, lebo má odbornú prevahu nad spotrebiteľom, tak okrem obmedzenia vyplývajúceho z vyššie uvedeného princípu rovnosti prostriedkov, možno od dodávateľa očakávať i vyžadovať, že sa vo vzťahu k spotrebiteľovi bude chovať vo všeobecnej polohe poctivo. Ak nepostupuje týmto spôsobom, spreneverí sa dôvere druhého účastníka zmluvného vzťahu v poctivosť svojho konania a takémuto nepoctivému konaniu nemožno poskytnúť právnu ochranu. V praxi sa zásada poctivosti prejavuje okrem iného i tým, že text spotrebiteľskej zmluvy má byť pre priemerného spotrebiteľa dostatočne čitateľný, prehľadný, logicky usporiadaný. Zásada poctivosti dopadá ale i na aplikáciu všeobecných obchodných podmienok. Platí pritom, že i v spotrebiteľských zmluvách je možné všeobecné obchodné podmienky uplatniť, avšak takáto aplikácia má nielen formálne, ale i obsahové obmedzenia. Všeobecné obchodné podmienky, ktoré majú slúžiť predovšetkým k tomu, aby nebolo nevyhnutné do každej zmluvy prepisovať dojednania technického a vysvetľujúceho charakteru, nesmú slúžiť k tomu, aby do nich v často neprehľadnej zložite formulovanej a malým písmom písanej forme dodávateľ skryl dojednania, ktoré sú pre spotrebiteľa nevýhodné a o ktorých predpokladá, že pozornosti spotrebiteľa najskôr uniknú, ako sú napríklad rozhodcovská doložka alebo dojednanie o zmluvnej pokute. Pokiaľ tak napriek tomu dodávateľ urobí, nepočína si v právnom vzťahu poctivo a takémuto konaniu nemožno priznať právnu ochranu. Z vyššie uvedených východísk potom vyplýva záver, že dojednanie o zmluvnej pokute v rámci spotrebiteľskej zmluvy zásadne nemôže byť súčasťou tzv. všeobecných obchodných podmienok, ale iba priamo spotrebiteľskej zmluvy samotnej, teda listiny, na ktorej spotrebiteľ pripája svoj podpis (porovnaj Nález Ústavného súdu ČR I.ÚS 3512/11).

29. Pokiaľ ide o bod 13 VOP obsahujúci dohodu o vyplňovacom práve zmenky, je neprijateľné a v rozpore s ochranou spotrebiteľa, aby na zabezpečenie peňažného záväzku bola vystavená zmenka, v ktorej je vyplnená zmenková suma a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy a remitent má právo uplatniť si celý svoj peňažný nárok vyplnením zmenky. Obsah dohody je neprijateľný, žalobkyňa ako spotrebiteľ nemala možnosť ovplyvniť obsah Všeobecných podmienok poskytnutia úveru. Neprijateľnosť obsahu dohody o vyplňovacom práve zmenky bez ohľadu na ďalšie skutočnosti, napr. že Všeobecné podmienky poskytnutia úveru neboli individuálne dojednané, spôsobuje neplatnosť tohto bodu 13 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru.

30. V prípade rozhodcovskej doložky obsiahnutej v rozhodcovskej zmluve, odvolací súd poukazuje na to, že ani táto nebola individuálne dojednaná. Žalobkyňa pri podpise zmluvy o rozhodcovskej doložke nemala možnosť jej obsah ovplyvniť, pretože išlo o zmluvu s predformulovanými ustanoveniami. Z jej obsahu síce vyplýva možnosť zmluvných strán spory riešiť pred rozhodcovským súdom alebo všeobecným súdom, ale v prípade, že sa žalovaný rozhodne obrátiť na rozhodcovský súd, žalobkyňa nemá možnosť výber voľby žalovaného ovplyvniť. Preto ide taktiež o neprijateľnú zmluvnú podmienku, čoho dôsledkom je nedostatok právomoci rozhodcovského súdu na prejednanie žaloby žalovaného na plnenie, čo spôsobuje materiálnu nevykonateľnosť rozhodcovského rozsudku a teda jeho nezáväznosť. Preto prekážka res iudicata v danom prípade nie je daná a námietka žalovaného v tomto smere je nedôvodná ako to správne uzavrel súd prvej inštancie.

31. Pokiaľ ide o dojednanie Dohody o zrážkach zo mzdy ako súčasť VOP, predmetná dohoda je rovnako neprijateľnou zmluvnou podmienkou podľa § 53 ods. 4 písm. a) a ods. 5 Občianskeho zákonníka <. z dôvodu, že žalobkyňa ako spotrebiteľ bola nútená dohodu o zrážkach zo mzdy podpísať ako súčasť formulárovej úverovej zmluvy a tým sa podrobiť vykonávaným zrážkam bez možnosti zabránenia ich výkonu, napriek tomu, že by tieto boli veriteľom uplatnené z neprijateľných zmluvných podmienok. V tomto smere odvolací súd poukazuje aj na závery Komisie na posudzovanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a nekalých obchodných praktík predávajúcich pri Ministerstve spravodlivosti SR zo dňa 21.1.2011 pod č. 8636/2010-110.98,113,179, ktorým v bode 9 komisia dospela k záveru, že dohoda o zrážkach zo mzdy uzatvorená podľa § 551 Občianskeho zákonníka <. je zmluvnou podmienkou spôsobujúcou hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa a je v rozpore s ust. § 53 Občianskeho zákonníka <., keďže spotrebiteľ je už v čase vzniku právneho vzťahu nútený uzatvoriť dohodu o zrážkach zo mzdy. Napokon odvolateľ túto časť rozhodnutia odvolacími dôvodmi nespороval, v odvolaní chýba odvolacia argumentácia žalovaného, i keď rozhodnutie napadol i v tejto časti.

32. Súd prvej inštancie vzhľadom na neuvedenie obligatórnej náležitosti zmluvy vyplývajúcej z § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z.z., a to jasné a určité vymedzenie výšky, počtu a termínu splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, vyhodnotil úver poskytnutý na jej základe ako bezúročný a bez poplatkov a priznal žalobkyni bezdôvodné obohatenie v sume 906,75 Eur, ktorú zaplatila nad rámec čerpaný prostriedkov podľa zmluvy. Odvolateľ pritom namietal len to, že zo zmluvy o úvere nenastala ani jedna z foriem bezdôvodného obohatenia, ktorú stanovuje zákon, preto razantne odmieta, že sa na úkor žalobkyne bezdôvodne obohatil. Na takúto len všeobecnú odvolaciu argumentáciu, ktorou je prísne viazaný, potom odvolací súd nemal možnosť reagovať konkrétnou odpoveďou, čím odvolateľ znemožnil prieskum tejto napadnutej časti rozhodnutia.

33. S poukazom na uvedenú argumentáciu, po vyčerpaní zásadných odvolacích dôvodov vo vzťahu k meritu, bolo potom dôvodným, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo veci samej v jeho vyhovujúcej časti, jedinej napadnutej odvolaním, ako vo výroku vecne správny, s použitím § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil, včítane výroku o trovách konania, osobitnými odvolacími dôvodmi nenapadnutého.

34. O náhrade trov odvolacieho konania s použitím § 262 ods. 1 CSP v zmysle § 396 CSP rozhodol odvolací súd ex offo podľa § 255 ods. 1 CSP a v odvolacom konaní v celom rozsahu úspešnej žalobkyni priznal plnú náhradu trov konania v rozsahu 100% voči neúspešnému žalovanému. O výške náhrady trov odvolacieho konania v zmysle § 262 ods. 2 CSP rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

35. Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).